
Rafelranden van licht

HOE GOD, DEMONEN EN DE DUIVEL IN WOORDEN TE VANGEN

TEKST: EVELIJNE SWINKELS-BRAAKSMA IN GESPREK MET STEFAN WOUDEBERG

Begin dit jaar heeft Evelijne Swinkels-Braaksma een nieuwe dichtbundel uitgebracht: *Rafelranden van licht*. Met gedichten waarin Evelijne woorden geeft aan wat haar innerlijk beroert, aan emoties, aan herinneringen, vaak gespiegeld aan verhalen uit de bijbel. Het tweede deel van deze bundel bevat gebeden – gebeden van de menselijke maat, zoals ze zelf benadrukt – waarin Evelijne in zeer toegankelijke, bijna alledaagse taal God aanroept, om hulp vraagt, bezingt en soms vervloekt. Zo maakt ze in haar gedichten en gebeden de diepere zin van levenservaringen toegankelijk en herkenbaar.

‘Pas als ik een licht gedicht kan schrijven, dan wil ik dat het wordt uitgegeven, zei ik ooit. Tijdens het volgen van de opleiding *De Masker-maker* schreef ik gedichten over hoe ik de verschillende maskers ken en liefheb. Deze gedichten vond ik uiteindelijk “licht” genoeg om te worden uitgegeven. Zo verscheen mijn eerste bundel, *Als mijn piano wil ik zingen*, in 2011. Zeven jaar later verscheen mijn tweede bundel *Rafelranden van licht*, waarin het licht, niet voor niets, genoemd wordt in het titelgedicht (zie hiernaast).

Mijn gedichten zijn een manier om stil te staan bij wat zich voordoet in het hier en nu. Ze benadrukken de menselijke maat van het leven en geven woorden aan mijn verlangen naar, en vertrouwen in, gedragen worden in een groter geheel, in God. In mijn beide bundels nam ik het gedicht *Moeder God* op. Een gedicht waarin ik God als vrouw, als moeder bezing (zie p2). Door met het stereotype van God de Vader te breken komt God voor mij meer tot leven en wordt deze nabij en aanraakbaar.

Demonen waren in de Griekse oudheid niet per se slecht. Het waren een soort tussenfiguren tussen hemel en aarde. Misschien herkennen we nu de demo-

nen vooral in onze donkere gedachten, zoals onze schaduw, als toegang tot het licht. Zo heb ik het ook verwoord in mijn gedicht *Rafelranden van licht*. Maar ook in het gedicht *Boos*, over razernij, het gedicht *Waardeloos*, over een vloek als een gebed, een schreeuw om nabijheid. Demonen die ons doen herinneren aan onze menselijke maat. We zijn tenslotte geschapen met al onze menselijke emoties, we mogen boos zijn.

De duivel (*diabolos*, letterlijk “door-elkaargooier”) schudt je heen en weer en verleidt je om bij je zelf weg te gaan. In mijn gedichten kom je de duivel tegen als het over trauma gaat. Trauma verbrijzelt immers je gevoel van veiligheid, net als de duivel, en maakt dat we op een heel andere manier naar de werkelijkheid kijken, alsof er een film voor schuift. De duivel komt voor mij, onder andere, tevoorschijn in het gedicht *Oud zeer* (zie p44). De duivel, satan (letterlijk: tegenstander), die ons probeert, een monster in onszelf, dat ons in de greep houdt, dat ons doet inhouden, ons bevriest en verstart, waardoor we niet vol tot leven komen, dat ons van het licht, van God, weg houdt. Of ook wel: dat ons doet fragmenteren, stuk laat maken, waardoor we heelheid, het geloof in liefde, in God, verliezen.’ 🦋

RAFELRANDEN VAN LICHT

In mijn donkerste gedachten
hersenspinsels vol met schuld
waar slechts schaduw kan vernachten
hopeloos en onvervuld

zie ik licht naar binnen breken
door de muren en hun steen
hoor ik mensen hoopvol spreken
dwars door al het duister heen

Wist je dat in heldere lichten
ook als harten vrolijk zijn
zelfs in mooie vergezichten
iets te vinden is van pijn?

Juist door al die rafelranden
leer ik waar de waarheid ligt
en die schat in beide handen
brengt een gloed op mijn gezicht

EVELIJNE SWINKELS-BRAAKSMA

Evelijne is theoloog, werkte aanvankelijk als docent en leerlingenbegeleider, had jarenlang een eigen praktijk voor training en begeleiding,

en is sinds een aantal jaren werkzaam als Remonstrants en Vrijzinnig predikant. Zij volgde verschillende opleidingen bij Phoenix.

De dichtbundels *Rafelranden van licht* en *Als mijn piano wil ik zingen* zijn verkrijgbaar via uitgeverij www.gremlem.nl of via de boekhandel.